

LOUNAIS-SUOMEN JÄTEHUOLTOPOLIITTISEN OHJELMAN 2017–2022 LOPPURAPORTTI

Tiivistelmä

Katsaus Lounais-Suomen kuntien, kunnallisen jäteyhtiön ja jätehuoltoviranomaisen toimiin, joilla edistettiin jätehuoltopoliittisen ohjelman tavoitteita, ja arviointia, miten ohjelman tavoitteet olivat toteutuneet ohjelmakauden päättyessä.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta, toukokuu 2023

jatehuoltolautakunta@turku.fi

Sisällys

1.	Lounais-Suomen jätehuoltopoliittisen ohjelman toteutuminen vuosina 2017–2022	2
1.1	Jätehuoltopoliittinen ohjelma Lounais-Suomessa vuosina 2017–2022	2
1.2	Jätehuoltopoliittisen ohjelman visio ja tavoitteet vuosina 2017–2022	2
	JÄTTEEN SYNNYN EHKÄISY, NEUVONTA JA VALISTUS.....	3
	Tavoite 1: Syntyvän jätteen määrä minimoidaan ja jätteellä korvataan luonnonvaroja.	3
	Tavoite 2. Aukkaiden ympäristötietoisuus ja kestävät toimintatavat kehittyvät	6
	JÄTTEEN HYÖDYNTÄMIS- JA KULJETUSPALVELUT	8
	Tavoite 3. Kunnan jätehuoltovastuulle kuuluville yhdyskuntajätteille on kestävä paikallinen hyödyntämiskäytäntö	8
	Tavoite 4 Kunnan vastuulle kuuluvan jätteen kuljetus hoidetaan jätelain edellyttämällä tavalla.....	9
	Tavoite 5. Jätteiden keräysten aiheuttamat ympäristöhyödyt ovat mahdollisimman suuret	10
	Tavoite 6. Jätehuolto toimii kaikissa olosuhteissa, kaikkina aikoina turvallisesti ja terveellisesti.	11
	Tavoite 7. Jättemateriaalit kiertävät tehokkaasti takaisin raaka-aineiksi.....	11
	Tavoite 8. Viemäriverkoston ulkopuolisten kiinteistöjen jätevesikäsittelyn lietteet kerätään säännöllisesti asianmukaiseen käsittelyyn.	12
	JÄTEMAKSUT JA PALVELUTASO	13
	Tavoite 9. Kunnan jätemaksut kannustavat etusijajärjestyksen noudattamiseen, ovat kuntalaisille läpinäkyviä ja ovat kokonaisuudessaan kustannusvastaavia.	13
	Tavoite 10. Kunnan jätehuoltopalveluja käyttäville on tarjolla kattavat, kohtuudella saavutettavat, luotettavat, tasapuoliset ja kustannuksia vastaavat jätehuoltopalvelut.	14
2.	Onko jätehuoltopoliittisen ohjelman visio toteutunut vuonna 2022?.....	15

1. Lounais-Suomen jätehuoltopoliittisen ohjelman toteutuminen vuosina 2017–2022

1.1 Jätehuoltopoliittinen ohjelma Lounais-Suomessa vuosina 2017–2022

Lounais-Suomen jätehuollon yhteistoiminta-alueelle (Aura, Kaarina, Kemiönsaari, Lieto, Marttila, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Paimio, Parainen, Pöytyä, Raisio, Rusko, Salo, Sauvo ja Turku) laadittiin vuonna 2016 jätehuoltopoliittinen ohjelma. Sen ohjelmakausi kattoi vuodet 2017–2022. Ohjelma oli ensimmäinen Lounais-Suomen jätehuolto Oy:n ja Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan toiminta-aikana laadittu linjaus kunnallisen jätehuollon tavoitteista ja toimenpiteistä. Ohjelmassa määriteltiin myös vastuutahot toimenpiteiden toteutukselle. Ohjelman laatimiseen osallistuivat jätehuoltoalan asiantuntijat, viranhaltijat ja muut kunnallisen jätehuollon parissa työskentelevät ja se hyväksyttiin Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnassa, yhteistyökuntien valtuustoissa tai hallituksissa sekä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n hallituksessa. Kunnat ja Lounais-Suomen Jätehuolto Oy sitoutuivat ohjelmaan hyväksyessään sen. Ohjelman toteutumisen seuranta tehtiin vuosittain kuntien jätehuollon, ympäristönsuojelun ja teknisen toimen viranhaltijoiden sekä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n edustajien muodostamassa jätehuollon toimikunnassa.

Tässä raportissa esitetään yhteenveto koko ohjelmakaudesta vuosilta 2017–2022 perustuen vuosittaisissa seurannoissa kunkin vastuutahon antamiin tietoihin ja ko. vuosina tehtyihin muihin toimiin. Raportissa esitetään ohjelman kymmeneen tavoitteeseen liittyviä keskeisempiä toimia ohjelmakaudella sekä pohditaan tavoitteiden toteutumista. Raportin liitteenä on seurantataulukko, johon vuosittaiset raportoidut keinot on kirjattu.

1.2 Jätehuoltopoliittisen ohjelman visio ja tavoitteet vuosina 2017–2022

Lounais-Suomen jätehuoltopoliittisen ohjelman visiossa Lounais-Suomi toimii jätehuollon osalta kiertotalouden edelläkävijänä edistämällä etusijajärjestyksen noudattamista.

Jätehuoltopoliittikan visioksi ohjelmakaudelle 2017–2022 määriteltiin, että

vuonna 2022 jätteen määrä on vähentynyt ja kierrätys sekä materiaalitehokkuus ovat nousseet uudelle tasolle, mikä säästää luonnonvaroja ja luo työpaikkoja. Kansalaisten ja yritysten jäteosaaminen on vahvistunut. Jätehuolto tukee kansallisia ja kansainvälisiä tavoitteita ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, vesien hyvän tilan saavuttamiseksi, ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja asuinviihtyvyyden lisäämiseksi.

Jätehuoltopoliittiset tavoitteet Lounais-Suomessa rakennettiin kolmelle teemalle:

- jätteen synnyn ehkäisy, neuvonta ja valistus
- jätteen hyödyntämis- ja kuljetuspalvelut
- jätemaksut ja palvelutaso

Ohjelmaan määriteltiin edellä mainittuihin teemoihin liittyviä konkreettisia tavoitteita ja nimettiin keinoja, joiden avulla tavoitteita kohti oli tarkoitus päästä sekä nimettiin myös vastuutahot toimenpiteiden toteutukselle.

JÄTTEEN SYNNYN EHKÄISY, NEUVONTA JA VALISTUS

Tavoite 1: Syntyvän jätteen määrä minimoidaan ja jätteellä korvataan luonnonvaroja.

Keinot: Edistetään järjestelmällisesti kaikissa toiminnoissa ja hankinnoissa jätteen synnyn ehkäisyä esim. kuntakohtaisten ympäristöohjelmien tai hankintojen ympäristö- ja materiaalitehokkuuskriteerien avulla ja tuotehävikkiä seuraamalla.

Suunnitelmallisella neuvonnalla tuetaan asukkaiden ja julkisten toimijoiden kestäväää toimintaa.

Hyödyntämispalveluiden hankinnassa huomioidaan etusijajärjestyksen vaatimukset.

Vastuu: Kunnat, LSJH

Keskeisimmät toimenpiteet tavoitteen 1 saavuttamiseksi

Kahdeksan kuntaa (Aura, Kaarina, Marttila, Naantali, Paimio, Pöytyä, Raisio ja Sauvo) ilmoittivat ohjelmakaudella toteutetuista tavoitteista edistävistä toimenpiteistä. Näissä kunnissa ja kaupungeissa laadittiin tai päivitettiin erilaisia kestäväää kehitykseen, ympäristöön ja ilmastoon liittyviä ohjelmia; mm. Paimion ympäristöohjelma 2019–2022, Naantalin kaupungin ympäristöohjelma 2020–2024, Kaarinan ilmasto-ohjelma 2030, Raision ilmastosuunnitelma 2030, Kemiönsaaren ympäristöohjelma 2022–2030, Salon kaupungin ilmasto ja ympäristöohjelma 2021–2025 ja Turun Kiertotalouden Tiekartta – kohti resurssiviisasta yhteiskuntaa 2029. Ohjelmien keskeinen sisältö liittyy mm. materiaalitehokkuuteen, hankintojen kehittämiseen ja ruokahävikin vähentämiseen kuntien toiminnassa ja ne sisältävät yhteneväisiä tavoitteita ja toimenpiteitä jätehuoltopoliittisen ohjelman kanssa.

Kunnissa laadittiin ja päivitettiin hankintaohjeita ohjelmakauden aikana. Lisäksi kunnissa toteutettiin ohjelmakautena useita paikallisia yksittäisiä toimia, joilla edistettiin kuntalaisten kestäväää toimintaa ja etusijajärjestyksen mukaista jätehuoltoa. Yksittäiset toimet liittyivät mm. koulujen ruokahävikin torjuntaan ja kasvisruokavaihtoehtojen laajentamiseen, huvivenesatamien jätehuoltoon, rakennusmateriaalien ja maa-ainesten uusiokäyttöön ja kirjastojen lainauspalvelujen laajentamiseen erilaisten tarve-esineiden, kuten työkalujen ja mittareiden lainaamiseen, jne. Raportoidut toimet ovat koottu jätehuoltopoliittisesta ohjelmasta laadittuun seurantataulukoon, joka on tämän raportin liitteenä.

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy on ohjelmakautena kehittänyt jätehuollon neuvontaa ja sen menetelmiä suunnitelmallisesti. Neuvonnalle on perustettu uusia tiloja; vierailukeskus Kahmari avattiin Orikedolla vuonna 2017. Lounavoiman ja Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n vierailukeskus Hehku avattiin Salon Korvenmäellä vuonna 2022.

Eryteisesti vaaralliseen jätteeseen, biojätteeseen ja tekstiilijätteeseen liittyvää neuvontaan panostettiin ohjelmakaudella. Lounais-Suomen Jätehuolto Oy oli mukana mm. valtakunnallisessa vaarallisen jätteen kampanjassa vuonna 2019 ja valtakunnallisessa biojätekampanjassa vuosina 2020–2022.

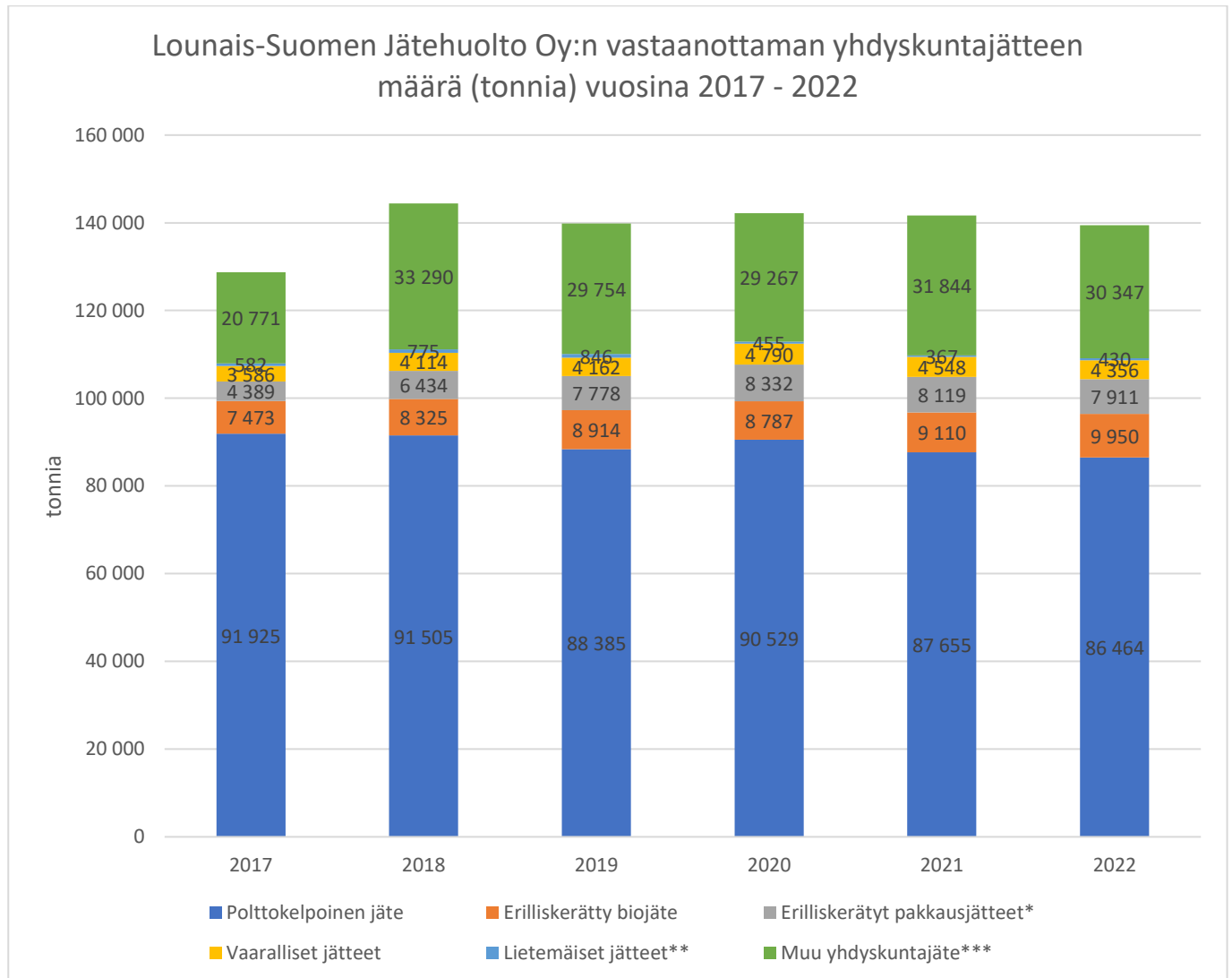
Poistotekstiilien lajitteluun liittyvää tiedottamista toteutettiin ohjelmakaudella aiempaa runsaammin. Kotien tekstiilijätteelle löydettiin uudelleenkäyttökohteita ja poistotekstiilille perustettiin Turun Kärsämäkeen myymälä, jonka avajaiset pidettiin 17.1.2020.

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy kartoitti ohjelmakaudella osakaskuntiensa julkisten toimintojen tarvitsemaa jätehuoltoa. Kunnille tarjottiin neuvontaa ja kehittämisideoita jätehuollon järjestämiseen ja kilpailuttamiseen. Työ aloitettiin vuonna 2019 ja yhtiö jatkaa sitä edelleen.

Arviointia tavoitteen 1 saavuttamisesta

Yhdyskuntajätteen määrään vaikuttavat hyvin monet eri tekijät yhteiskunnassa ja tämän vuoksi pelkästään jätehuoltopoliittisen ohjelman toimien merkitystä tavoitteen edistämiseksi on haastavaa arvioida. Tavoitteen saavuttamista yleisesti voi pohtia tarkastelemalla esimerkiksi kokonaisjättemäärän sekä eri jätelajien määrän kehitystä ohjelmakautena (kuva 1).

Kuva 1. Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n toimialueella vastaanotetut ja kerätyt kunnan vastuulle kuuluvat yhdyskuntajätteet vuosina 2017–2022

* Kunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti ja LSJH:n täydentävistä kierrätyspisteistä kerätyt pakkausjätteet. Toimitettu tuottajayhteisöjen osoittamiin käsittelypaikkoihin.

** Kuten hiekanerotus - ja viemärinpuhdistusliete. Ei sisällä sako- ja umpisäiliölietteitä.

*** Sisältää mm. puu-, risu- ja haravointijätteet, metalli, hiekoitushiekat ja poistotekstiili

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n vastaanottaman yhdyskuntajätteen kokonaismäärä on kasvanut ohjelmakaudella. Ohjelmakauden loppuessa vuonna 2022 vastaanotetun yhdyskuntajätteen kokonaismäärä oli 139 457 tonnia, mikä on 10 731 tonnia enemmän kuin vuonna 2017. Kasvua on ollut merkittävimmin luokassa "muu yhdyskuntajäte". Sen sisältämä puu-, risu- ja haravointijätteen vastaanotto muutettiin vuonna 2017 maksuttomaksi, mikä osaltaan selittää ko. jätelajin määrän lisääntymistä. Jätelajikohtaisessa tarkastelussa on havaittavissa polttokelpoisen jätteen määrän hienoista laskua ja bio- ja pakkausjätteiden

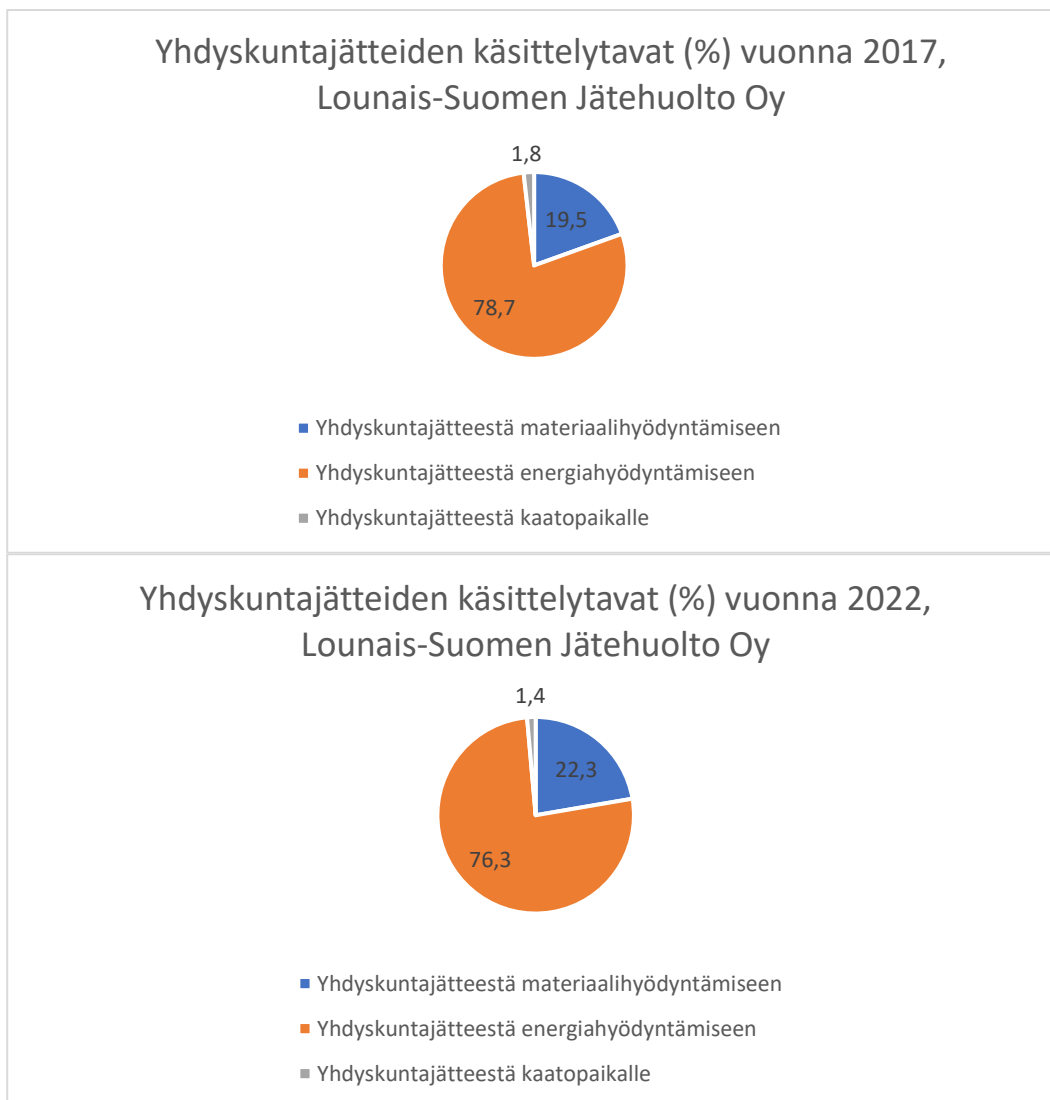
sekä vaarallisten jätteiden määrissä vastaavasti kasvua (kuva 1). Tämän suuntainen kehitys lienee osoitus vähitellen tehostuvasta syntypaikkalajittelusta. Pakkausjätteen kohdalla on huomioitava, että vastuu näiden jätteiden jätehuollosta kuuluu pääosin pakkausten tuottajayhteisöille. Tilastossa on mukana vain kunnan jätehuoltomääräysten nojalla kiinteistöiltä kerätty pakkausjäte ja Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n tuottajien keräystä täydentäviltä aluekeräyspisteiltä kerätty pakkausjäte.

Tavoitteen toisen osan, joka koski luonnonvarojen korvaamista jätemateriaalilla, toteutumista on edistetty mm. luomalla alueelle jätteiden energiahyödyntämiskäytäntö, jolla korvataan kaukolämmön ja sähkön tuotannossa fossiilisia polttoaineita ja turvetta.

Biojäte hyödynnettiin ohjelmakaudella sähkön ja lämmön sekä lannoitevalmisteiden tuotannossa Biolinja Oy:llä Uudessakaupungissa, mikä osaltaan korvasi näihin muutoin käytettyjä luonnonvaroja.

Materiaalihyötykäytön osalta tavoitteen toteutumista on haastavaa arvioida kunnallisen jätehuollon näkökulmasta, sillä erilliskerätyn pakkausjätteen materiaalihyödyntäminen kuuluu pakkausten tuottajayhteisöjen vastuulle. Kunnallisessa jätehuollossa materiaalihyötykäytön kehitystä voi tarkastella esimerkiksi kerätyn jätteen eri jätteenkäsittelytapojen kehityksen avulla (kuvat 2 ja 3).

Kuva 2 Kunnan vastuulle kuuluvan yhdyskuntajätteen käsittelytapojen osuudet Lounais-Suomen jätehuolto Oy:n järjestämässä jätteenkäsittelyssä vuonna 2017 ja 2022

Suurin osa alueen yhdyskuntajätteestä hyödynnetään energiana. Ohjelmakauden aikana jätteen materiaalihyödyntämiseen kerätty jätemäärä on hieman kasvanut, kun taas energiahyödyntäminen on vastaavasti laskenut.

Biojätteen käsittely katsotaan materiaalihyödyntämiseksi sen lopputuotteen hyödyntämismahdollisuuden perusteella, vaikka prosessissa syntyy myös energiaa.

Kaatopaikalle sijoitettavan jätteen määrässä ei ohjelmakautena ollut merkittäviä muutoksia. Kaatopaikalle sijoitettava jäte on pääsääntöisesti laadultaan sellaista, ettei sille ole vaihtoehtoisia käsittelytapoja saatavilla.

Suomen Ympäristökeskus ja kunnalliset jätelaitokset Suomessa ovat kehittäneet Circhubs-hankeessa kierrätysasteen laskentamallin, jossa huomioidaan kunnallisen jätehuollon jätteiden lisäksi myös tuottajayhteisöjen ja muun julkisen ja yksityisen yhdyskuntajätehuollon käsittelemät jätteet. Yhdyskuntajätteen materiaalihyödyntämisen (44–46 %), energiahyödyntämisen (53–54 %) ja kaatopaikkasijoituksen (1–2 %) osuudet jätteenkäsittelyssä ovat Circhubs-hankkeen kierrätysasteen laskentamallin mukaan säilyneet alueella lähes muuttumattomana ohjelmakauden ajan.

Tavoite 2. Asukkaiden ympäristötietoisuus ja kestävät toimintatavat kehittyvät

Keinot: Neuvontapalvelut ovat monipuolisia, näkyviä, helposti hyödynnettävissä eri foorumeissa sekä suomeksi että ruotsiksi.

Keskeisille kohderyhmille, kuten koululaisille tarjotaan aktiivisesti kestävään elämäntapaan motivoivaa neuvontaa.

Neuvontaa tehdään tiiviissä yhteistyössä tuottajavastuutahojen kanssa.

Vastuu: LSJH

Keskeisimmät toimenpiteet tavoitteen 2 saavuttamiseksi

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy tarjosi ohjelmakaudella monipuolisia, näkyviä ja hyödynnettäviä neuvontapalveluita eri foorumeissa. Sosiaalisen median julkaisuihin kiinnitettiin aiempaa enemmän huomiota, neuvonnan lainamateriaalia päivitettiin ja muovipakkausten lajittelusta laadittiin esite. Neuvontapalveluita toteutettiin suomeksi ja ruotsiksi sekä suppeammin myös muilla kielillä.

Tekstiilien kestävän kuluttamisen neuvontaa aloitettiin toteuttamaan yhdessä Telaketju-hankkeen kanssa vuonna 2018.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnalla laadittiin vuonna 2018 jätehuoltomääräyksistä lyhennelmä, jossa kiinnitettiin huomiota erityisesti kielen selkeyteen.

Vuonna 2019 kotitalouksille ja vapaa-ajan asunnoille ryhdyttiin laatimaan uutena julkaisuna jäteneuvontaa sisältävä vuosikalenteri. Ensimmäinen kalenteri vuodelle 2020 postitettiin alueen asukkaille syksyllä 2019.

Keskeinen kohderyhmä jäteneuvonnassa olivat koululaiset, joille järjestettiin neuvontaa kaksi kertaa peruskoulun aikana (luokka-asteet 3–4 ja 8). Pop up -lajitteluasemat kävivät vuonna 2019 noin 30 kertaa eri kouluilla, jolloin koululaisilla oli mahdollisuus tutustua eri jättejakeiden lajitteluun lajitteluasemalla.

Koronalla oli suuri vaikutus neuvonnan toteuttamiselle vuosina 2020–21. Neuvontatapahtumat minimoitiin ja rakennettiin virtuaalisia neuvontamateriaaleja, joita jaettiin mm. alueen ala- ja yläkouluille. Neuvontatapahtumien ollessa koronan vuoksi tauolla Lounais-Suomen Jätehuolto Oy kehitti nettisivujaan ja

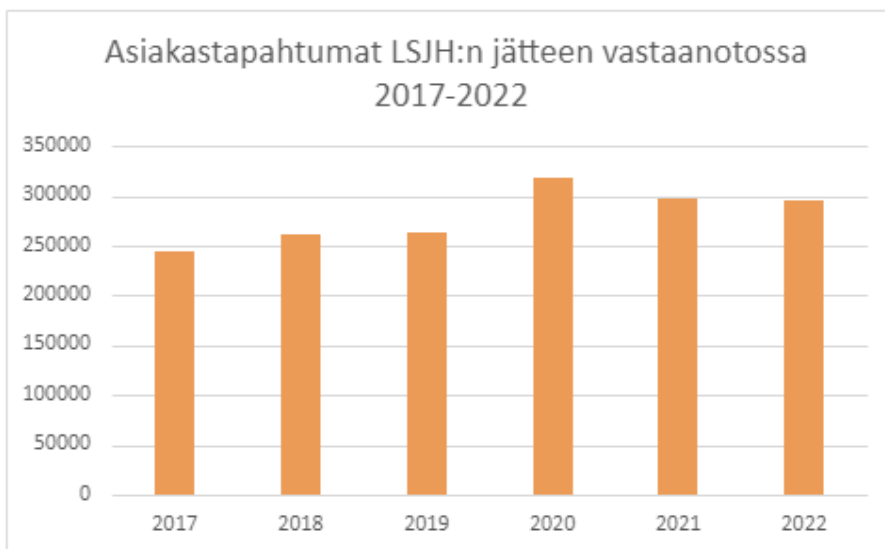
uudisti Huomiselle-asiakaslehteä. Vierailukeskus Kahmaria päivitettiin tekstiilikokonaisuudella ja Lounavoiman ekovoimalaitoksen tiloihin rakentuvan vierailukeskuksen suunnittelu aloitettiin. Kauan suunnitelmissa ollut kestäväan kuluttamiseen kannustavan SimShopin kehitystyö saatiin alkuun.

Tapahtumien elvyttyä koronarajoitusten jälkeen vuonna 2022 suurimpia neuvonnan panostuksia olivat Naantalin asuntomessut ja Turun Rakenna & Sisusta -messut. Keväällä 2022 asukasryhmille avattiin Lounavoiman tiloissa sijaitseva vierailukeskus Hehku.

Korvenmäen jätekeskuksessa järjestettiin jälleen vuonna 2022 Jätteen yö -tapahtuma, jossa vierailijoiden oli mahdollista tutustua mm. vierailukeskus Hehkuun ja Lounavoiman Ekovoimalaitokseen.

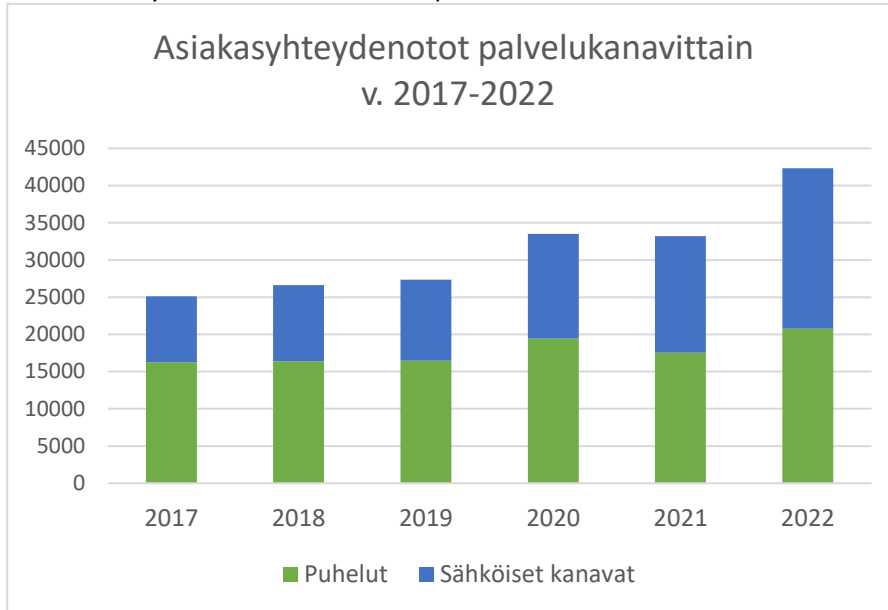
Arviointia tavoitteen 2 saavuttamisesta: Asukkaiden ympäristötietoisuus ja kestävät toimintatavat kehittyvät
Ympäristötietoisuuden tai toimintatapojen mittaamiseen ei ole sovellettavissa selkeää indikaattoria, mutta tavoitteen toteutumista pohdittaessa voidaan tutkia esimerkiksi jätehuoltopalvelujen käytön tasoa (kuva 3) sekä tehdyn jäteneuvontatyön määrää ja tavoitavuutta (kuva 4). Edellä esitetty jätteen määrän kehitys kuvanee osaltaan myös tavoitteen 2 saavuttamisen tilannetta.

Kuva 3 Asiakastapahtumat Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n vastaanotossa 2017–2022

Koronapandemia nosti jäte- ja lajitteluasemien kävijämääriä vuonna 2020.

Kuva 4 Yhteydenotot LSJH:n asiakaspalvelukanaviin vuosina 2017–2022.

Asiakasyhteydenottomäärät ovat kasvaneet LSJH:n palvelukanavissa viimeisen viiden vuoden aikana ja erityisen voimakasta kasvu on ollut vuosina 2020 ja 2022. Vuoden 2020 kasvu selittyy suurelta osin koronatilanteen aikaansaamana kuluttajakäyttäytymisen muutoksena. Vuoden 2022 osalta huomattavaa kasvua aiheutti jätelakimuutokset, erityisesti kompostointi-ilmoituksiin liittyvät asiat. Lisäksi kunnan järjestämien lietteenkuljetusten laajentuminen uusille alueille aiheutti asiakasyhteydenottojen kasvua. Sähköisten palvelukanavien osuus kaikista yhteydenotoista on kasvanut viidessä vuodessa 35 prosentista 51 prosenttiin. Chat-palvelu otettiin käyttöön uutena palvelukanavana v. 2021.

JÄTTEEN HYÖDYNTÄMIS- JA KULJETUSPALVELUT

Tavoite 3. Kunnan jätehuoltovastuulle kuuluvilla yhdyskuntajätteille on kestävä paikallinen hyödyntämiskäytäntö

Keinot: Jätteiden hyödyntämiskäytännöt toteutetaan kilpailutuksen perusteella tai omana toimintana kumppanien kanssa.

Vastuu: LSJH

Keskeisimmät toimenpiteet tavoitteen 3 saavuttamiseksi

Salon Kaukolämpö Oy ja Lounais-Suomen Jätehuolto Oy perustivat vuonna 2017 yhteisen Lounavoima Oy:n, joka rakennutti Salon Korvenmäkeen vuonna 2021 valmistuneen Ekovoimalaitoksen. Laitoksessa hyödynnetään energiana ja lämpönä alueen polttokelpoinen yhdyskuntajäte.

Vuonna 2018 käynnistettiin hanke poistotekstiilin käsittelyn pilottilaitoksen perustamiseksi. Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n pilottikäsittelylinjasto valmistui Paimioon vuonna 2021, josta alkaen poistotekstiilin käsittelyä on päästy kokeilemaan.

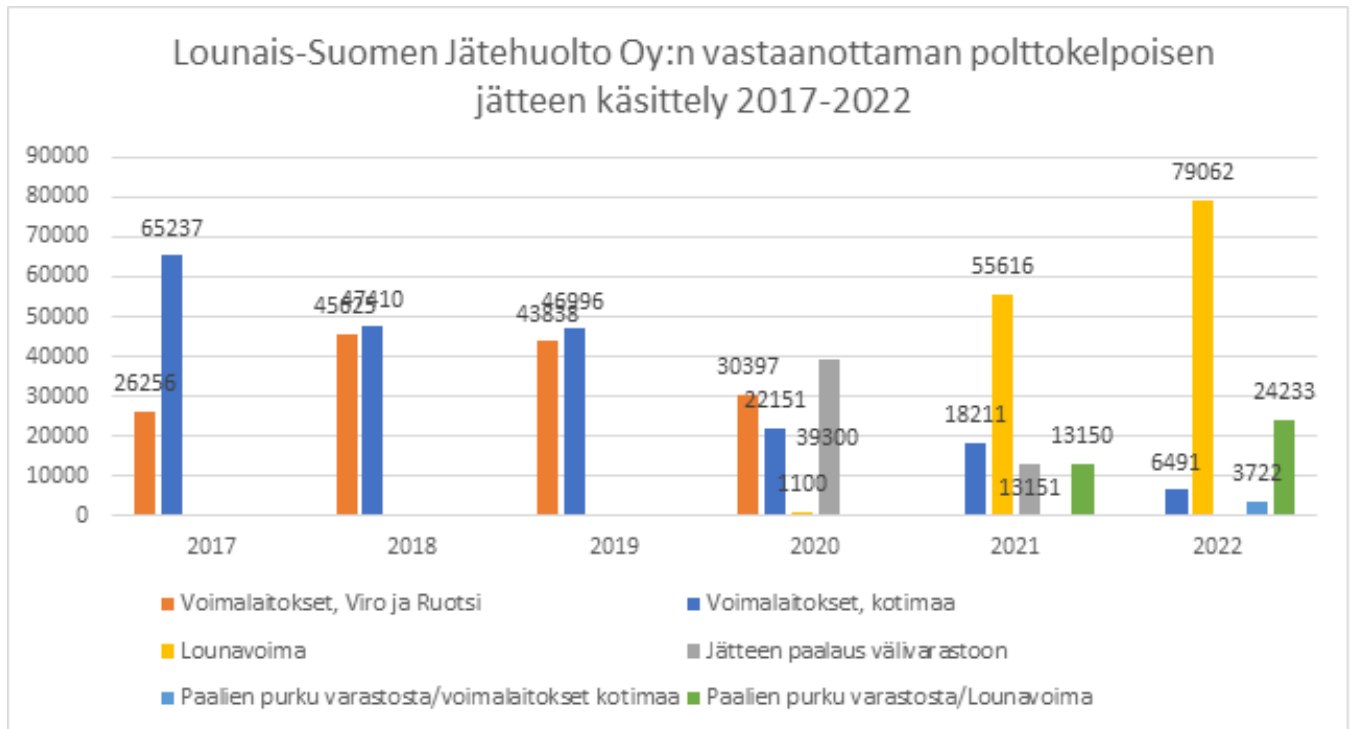
Biojätteen käsittely ja siirtokuormaukset kilpailutettiin vuonna 2020. Alueen kotitalouksilta kerätyt biojätteet käsitellään Uudessakaupungissa Biolinja Oy:llä.

Kunnan vastuulle kuuluvien saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuoltoa kehitettiin. Lietteet käsitellään alueella sijaitsevilla vastaanottoaikoissa.

Arviointia tavoitteen 3 saavuttamisesta

Kunnan jätehuoltovastuulle kokonaisuudessaan kuuluvat jätelajit (polttokelpoinen jäte, biojäte ja asumisen lietteet) käsitellään Lounais-Suomen alueella lähes kokonaisuudessaan. Kuvassa 5 kuvataan jätteen käsittelyn siirtymistä paikalliseen voimalaitokseen.

Kuva 5 Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n vastaanottaman polttokelpoisen jätteen käsittely ohjelmakautena 2017–2022 tonneina. Käsittelymäärissä on huomioitu myös jätteen paalaus välivarastoon ennen Lounavoiman Ekovoimalaitoksen valmistumista.

Polttokelpoinen jäte hyödynnetään energiana Salon Korvenmäessä sijaitsevassa Lounavoiman Ekovoimalaitoksessa. Voimalaitos on tekniikaltaan moderni ja se täyttää tulevaisuuden päästövaatimukset. Hyödyntämiskäytös voidaan näin ollen pitää tavoitteen mukaisesti kestäväksi.

Biojäte käsiteltiin ohjelmakaudella Uudessakaupungissa Biolinja Oy:llä. Laitos tuottaa biokaasua sähkön ja lämpöenergian tuotantoon sekä myös lannoitevalmisteita. Hyödyntämiskäytös tukee ilmaston suojeleminen, sillä se sitoo kasvihuonekaasuja ja korvaa fossiilisia polttoaineita.

Asumisen jätevesilietteitä vastaanotetaan kunnallisilla jätevedenpuhdistamoilla sekä Gasum Oyj:llä. Vastaanottoaikoilla on voimassa olevat ympäristöluvat, jotka säätelevät toimintaa ja päästöjä.

Tavoite 4 Kunnan vastuulle kuuluvan jätteen kuljetus hoidetaan jätelain edellyttämällä tavalla

Keinot: Kuljetusjärjestelmistä päätetään jätelain edellytysten ja perustellun esityksen mukaisesti.

Jätehuoltoon liittymättömiä kiinteistöjä ohjataan liittymään järjestettyyn jätehuoltoon.

Vastuu: Jätehuoltolautakunta, kunnat

Keskeisimmät toimenpiteet tavoitteen 4 saavuttamiseksi

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnalla on valmisteltu ja päätetty kunnan jätehuoltovastuulle kuuluvien jätteiden kuljetusjärjestelmästä vuosien 2017–2022 aikana kolme kertaa. Kaksi päätöksistä koski kiinteitä jätteitä (23.5.2017 ja 18.3.2021) ja yksi päätös asumisen jätevesilietteiden kuljetusta (25.10.2018).

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnalla on seurattu jätelain 39 § ja 142 §:n mukaisesti kiinteistöittäisiä jätteenkuljetuksia. Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisissa on suoritettu valvontaa jätehuoltoviranomaisen kuljetustietojen perusteella ilman jätteen kuljetuspalveluita olevien kiinteistöjen osalta. Valvontaviranomaisten ja Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n välillä on ollut yhteistyötä kunnan järjestämän kuljetuksen alueella jätehuoltoon liittämättömien kiinteistöjen valvontaan liittyen.

Arviointia tavoitteen 4 saavuttamisesta

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta päätti 25.10.2018, että alueella siirrytään kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen asumisen jätevesilietteiden kuljetuksissa vuoteen 2026 mennessä. Päätös on lainvoimainen ja lietteiden kuljetusten voidaan katsoa päätöksen lainvoimaisuuden myötä tulevan hoidetuksi tavoitteen mukaisesti.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta päätti 23.5.2017 ja 18.3.2021, että alueella siirrytään kiinteiden jätteiden kuljetuksissa sopimusperusteisesta kuljetuksesta jätelain (646/2011) 37 §:n mukaiseen kiinteistönhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Päätökset kumottiin Turun hallinto-oikeudessa. Kiinteiden jätteiden kuljetusjärjestelmästä ei ole lain voimaista päätöstä toistaiseksi. Tavoitetta ei ole tämän perusteella vielä saavutettu kiinteiden jätteiden kuljetuksissa.

Tavoite 5. Jätteiden keräysten aiheuttamat ympäristöhyödyt ovat mahdollisimman suuret

Keinot: Jätehuoltomääräykset erilliskeräysvelvoitteista perustuvat elinkaariselvityksiin.

Jätejakeet määrätään erilliskerättäväksi kiinteistökohtaisesti vain silloin, jos niille on olemassa materiaalihyötykäyttöratkaisu, tuottajayhteisön järjestämä keräys ja hyödyntäminen huomioiden.

Palvelut toteutetaan logistisesti tehokkaimmalla tavalla.

Asumistoiminnan sako- ja umpikaivolietteiden asianmukaista omatoimista hyödyntämistä maataloudessa edistetään.

Vastuu: LSJH, jätehuoltolautakunta, kunnat

Keskeisimmät toimenpiteet tavoitteen 5 saavuttamiseksi

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy teetti vuonna 2017 elinkaarianalyysin kierrätyskelpoisten jätteiden keräyksestä Lounais-Suomessa (LCA Consulting, 2017). Elinkaarianalyysi toimi jätehuoltolautakunnan päätöksenteon perusteena jätehuoltomääräyksistä ja niihin sisältyvistä kiinteistökohtaisista erilliskeräysvelvoitteista päätettäessä jätehuoltolautakunnassa 27.4.2017. Jätehuoltomääräykset tulivat voimaan 1.6.2017.

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:llä on otettu käyttöön uusi ajonohjausjärjestelmä vuoden 2019 aikana.

Asumisen jätevesilietteiden omatoiminen käsittely joko maataloudessa tai kiinteistöllä kompostoiden mahdollistettiin jätehuoltomääräyksissä. Maataloushyödyntämisessä mahdollistettiin enintään 10 lähellä

sijaitsevan muun kiinteistön lietteiden käsittely samassa yhteydessä kuin hyödyntäjä käsittelee omat lietteensä maataloustoiminnassa.

Arviointia tavoitteen 5 saavuttamisesta

Tavoitteen saavuttamisen arviointi on haastavaa, koska jätteiden keräykseen liittyvät ympäristövaikutukset ovat moninaisia. Tavoitteeseen tähtäviä toimia on ohjelmakaudella tehty parhaan saatavilla olevan tiedon perusteella.

Tavoite 6. Jätehuolto toimii kaikissa olosuhteissa, kaikkina aikoina turvallisesti ja terveellisesti.

Keinot: Jätteen käsittely- ja hyödyntämiskäytännöistä sekä jätteen kuljetusjärjestelmistä päätettäessä huomioidaan tavoitteen mukaiset edellytykset

Tehdään suunnitelmat poikkeuksellisissa tilanteissa syntyvien suurten jätemäärien turvallisen ja hallitun varastoinnin tai käsittelyn järjestämiseksi.

Vastuu: LSJH, jätehuoltolautakunta, ympäristönsuojeluviranomaiset

Keskeisimmät toimenpiteet tavoitteen 6 saavuttamiseksi

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:llä on kehitetty varautumista poikkeustilanteisiin ja riskien hallintaan. Vuonna 2020 laadittiin suunnitelma jätehuollon toimivuudesta poikkeustilanteessa. Myös Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnalla laadittiin suunnitelma jätehuoltoviranomaisen toiminnalle poikkeustilanteessa keväällä 2020. Turussa ja Naantalissa kaupungeilla tehtiin päätökset sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen hoitamisesta kunnan toimesta, jos yksityisen palvelun saatavuus loppuisi koronapandemian vuoksi. Tässä tapauksessa jätteenkuljetukset hoitaisi Turussa Lounais-Suomen Jätehuolto Oy. Naantalissa lietekuljetukset osoitettiin tietyn yksityisen yrityksen hoidettavaksi, jos lietekuljetuspalvelun tarjonta loppuisi alueelta pandemian vuoksi.

Arviointia tavoitteen 6 saavuttamisesta

Suomeen julistettiin poikkeustila keväällä 2020 koronapandemian johdosta, mikä toi varautumissuunnittelun ajankohtaiseksi. Tavoitteen mukaisia toimia on tehty ja edellytykset jätehuollon toiminnalle myös poikkeavissa olosuhteissa on olemassa siinä määrin kuin poikkeusoloja voidaan ennustaa.

Tavoite 7. Jättemateriaalit kiertävät tehokkaasti takaisin raaka-aineiksi.

Keinot: Eri jätelajien hyödyntämiseen etsitään kiertotaloutta edistäviä mahdollisuuksia yhteistyössä muiden jätehuollon toimijoiden kanssa.

Täydennetään ja tuetaan tarvittaessa tuottajavastuulle kuuluvien jätteiden keräämistä ja kierrätystä yhteistyössä tuottajayhteisöjen kanssa.

Jäteasemilla ylläpidetään monipuolisia palveluita. Järjestetään kiertäviä keräyksiä.

Vastuu: LSJH,

Keskeisimmät toimenpiteet tavoitteen 7 saavuttamiseksi

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy oli ohjelmakauden aikana mukana useissa kiertotaloutta edistävässä yhteistyöhankkeissa, kuten poistotekstiilin kierrättämiseen liittyvässä Telaketju-hankkeessa (2017–2018) ja ilmatoratkaisuihin keskittyvässä ILPO-hankkeessa (2020). Topinpuiston kiertotalousverkostossa on tehty tavoitteen mukaista yhteistyötä eri toimijoiden välillä.

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy aloitti pop up -lajitteluasemien toiminnan (2017) ja hyötyjätepisteverkostoa ylläpidettiin täydentämässä RINKI-ekopisteverkostoa.

Maa-ainesten kierrätystä tehostamaan perustettiin Kiertomaa Oy, joka on Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n tytäryhtiö.

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy aloitti Naantalissa vuonna 2019 kahdeksan eri jätejakeen korttelikeräyspilotin. Korttelikeräystä on toteutettu Naantalissa myös 2022 asuntomessualueelle. Naantaliin ja Maskuun on kaavoitettu vuonna 2022 useita tulevia mahdollisia korttelikeräyspisteitä.

Jäteasemien aukioloaikoja on laajennettu vuodesta 2022 alkaen.

Paimiossa otettiin käyttöön poistotekstiilin käsittelyn pilottilaitos.

1.6.2017 voimaan tulleet jätehuoltomääräykset tehostivat muovipakkausten ja biojätteiden keräystä alueella.

Arviointia tavoitteen 7 saavuttamisesta

Edellytyksiä jätteiden tehokkaaseen lajitteluun ja jätemateriaalien materiaalihyödyntämiseen on edistetty ohjelmakauden aikana voimakkaasti. Lajittelulle ja käsitellylle jätemateriaalille olisi löydettävä edelleen uusia hyödyntämistapoja ja kohteita.

Tavoite 8. Viemäriverkoston ulkopuolisten kiinteistöjen jätevesikäsittelyn lietteet kerätään säännöllisesti asianmukaiseen käsittelyyn.

Keinot: Luodaan kattava rekisteri kiinteistöjen lietteenkuljetuksista, jonka avulla varmistetaan lietteiden säännöllinen kerääminen kiinteistöiltä.

Lietteiden vastaanotto on järjestetty toimialueella niin, että lietteen kuljetusmatkat ovat kaikkialla kohtuulliset, paikallinen olosuhde huomioiden.

Ohjataan asukkaita noudattamaan saostus- ja umpisäiliölietteiden tyhjentämisessä jätehuoltomääräyksiä.

Vastuu: LSJH, jätehuoltolautakunta, kunnat

Keskeisimmät toimenpiteet tavoitteen 8 saavuttamiseksi

Jätehuoltolautakunta on seurannut alueen lietteiden kuljetuksia siirtoasiakirjojen ja kuljetustietojen avulla. Lietteiden omatoimisesta käsittelystä ilmoittamiseksi on luotu menettely, jossa tiedot ilmoitetaan lomakkeella jätehuoltolautakunnalle. Lomakkeen tiedot menevät tiedoksi myös Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta päätti 25.10.2018 siirtymisestä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen asumisen jätevesilietteiden kuljetuksissa vuosien 2021–2026 aikana. Lounais-Suomen Jätehuolto Oy on ryhtynyt toteuttamaan kuljetuksia vuodesta 2021 alkaen alueellisesti portaittain.

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy on solminut sopimukset lietteen vastaanotosta kunnallisten jätevedenpuhdistamoiden kanssa sekä kilpailuttanut ja sopinut Turun alueen lietteiden vastaanotosta Gasum Oyj:n kanssa. Korppoon jäteasemalle on päätetty perustaa lietteiden siirtokuormausasema ja tähän on vuonna 2022 laadittu suunnitelmat investoinneista ja toteutuksesta.

Arviointia tavoitteen 8 saavuttamisesta

Vuoteen 2022 mennessä Kemiönsaarella (pl. ulkosaaristo), Maskussa, Mynämäellä, Nousiaisissa, Paraisilla (pl. ulkosaaristo), Raisiossa ja Ruskolla lietteiden kuljetuksen järjestää Lounais-Suomen Jätehuolto Oy. Näillä alueilla kiinteistöjen lietesäiliöt tulivat lähtökohtaisesti tyhjennetyksi ja kuljetukset suoritetuksi jätehuoltomääräysten mukaan ohjelmakauden päättyessä. Kuljetusjärjestelmän muutos jatkuu edelleen ohjelmakauden jälkeen suunnitellusti alueellisesti portaittain aina vuoteen 2026 saakka, jolloin lietekuljetukset ovat koko toimialueella Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n järjestämiä. Tavoite voidaan arvioida pääsääntöisesti saavutetuksi vuoteen 2026 mennessä.

JÄTEMAKSUT JA PALVELUTASO

Tavoite 9. Kunnan jätemaksut kannustavat etusijajärjestyksen noudattamiseen, ovat kuntalaisille läpinäkyviä ja ovat kokonaisuudessaan kustannusvastaavia.

Keinot: Jätteenkäsittely- ja kuljetusmaksut ovat läpinäkyviä ja noudattavat aiheuttaja maksaa -periaatetta siten, että maksujen lähtökohtaisena perusteena on maksuvelvollisen tuottama todellinen jätemäärä.

Jättemaksuja voidaan kuitenkin tasata jätetaksassa siten, että maksut säilyvät kohtuullisina kaikille asukkaille.

Jätteen määrästä riippumattomien lakisäätteisten palvelujen rahoitus eritellään taksassa.

Kannustetaan biojätteen kompostointiin ja jätejakeiden lajitteluun.

Vastuu: Jätehuoltolautakunta, LSJH

Keskeisimmät toimenpiteet tavoitteen 9 saavuttamiseksi

Toimialueella otettiin 1.1.2017 alkaen käyttöön jätehuollon perusmaksu.

Painoperusteisia jätemaksuja otettiin käyttöön polttokelpoisen jätteen keräyksessä (2018) ja biojätteen keräyksessä (2019) syväkeräysastioiden kohdalla.

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy motivoi asukkaita biojätteen lajitteluun BURU-kilpailun ja bussimainoskampanjan avulla vuonna 2019.

Toimialueella on otettu käyttöön tasataksa lietteen vastaanottomaksuissa 1.3.2020 alkaen. Vastaanottomaksujen yhtenäistäminen aiheutti osassa toimialuetta maksujen moninkertaistumista, sillä maksut olivat olleet mm. Salon kaupungin alueella erityisen matalat yhtenäistämiseen saakka. Vastaanottomaksut laskivat yhtenäistämisen johdosta eniten Paraisilla.

Biojätteen vastaanottomaksua laskettiin 35 %:lla (80 €/tonni > 51 €/tonni) 1.1.2021 voimaan tullessa jätetaksassa. Maksun alentaminen oli mahdollista mm. siksi, että Lounavoiman jätevoimalan käynnistyttyä polttokelpoisen jätteen käsittelyssä syntyi säästöä, joka voitiin ohjata kompensoimaan biojätteen vastaanottomaksua.

Arviointia tavoitteen 9 saavuttamisesta

Kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen ja polttokelpoisen jätteen aluekeräyksen maksut perustuvat entistä tarkemmin kyseisten palvelujen aiheuttamiin kustannuksiin, kun jätteen määrästä riippumattomien palvelujen rahoitus on siirretty jäteastioiden tyhjennysmaksusta erilliseen jätehuollon perusmaksuun. Tämä on lisännyt jätemaksujen rakenteen läpinäkyvyyttä asukkaille.

Jätetaksanalainen tulo kattoi ohjelmakaudella noin 88 % kunnallisten jätehuoltopalvelujen kuluista. Loput kuluista katettiin Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n markkinaehtoisen toiminnan tuloilla sekä muilla yhtiön tuloilla, kuten sähköntuotannon tuloilla, kerätystä metallista saadulla tulolla ja muille kunnallisille jätelaitoksille myydyillä jätteenkäsittelypalveluilla.

Biojätteen vastaanottomaksun tuntuva alentaminen vuonna 2021 pyrki etusijajärjestykseen kannustamiseen. Sen vaikutus jäi vajaaksi osittain siitä syystä, että alueilla, joilla jätteen kuljetus on edelleen sopimusperusteista, maksun alentaminen ei siirtynyt kattavasti ja tasapuolisesti eikä samassa suhteessa kuljetusyrittäjien kiinteistönhaltijoilta perimiin maksuihin jätehuoltolautakunnan laatiman selvityksen (2021–2022) perusteella.

Lietteen vastaanoton yhtenäistetyt maksut ovat saaneet aikaan tyytymättömyyttä alueilla, joilla maksut nousivat. Maksuja ei jätehuoltolautakunnalle tulneiden lausuntojen ja muun palautteen perusteella koettu mm. läpinäkyviksi kuntalaisille ja tavoitteeseen ei tältä osin vielä ylletty.

Tavoite 10. Kunnan jätehuoltopalveluja käyttäville on tarjolla kattavat, kohtuudella saavutettavat, luotettavat, tasapuoliset ja kustannuksia vastaavat jätehuoltopalvelut.

Keinot: Kunnan vastuulle kuuluvat jätehuollon peruspalvelut järjestetään koko Lounais-Suomen alueella kuntarajoista riippumatta yhtenäisen jätehuoltojärjestelmän puitteissa, paikalliset erityisolosuhteet huomioiden.

Palvelut toteutetaan logistisesti tehokkaimmalla tavalla.

Kaksikielisissä kunnissa palvelut ovat käytettävissä sekä suomeksi että ruotsiksi.

Vastuu: Jätehuoltolautakunta, LSJH, kunnat

Keskeisimmät toimenpiteet tavoitteen 10 saavuttamiseksi

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy on palvellut asiakkaita monipuolisesti eri asiointikanavilla. Palvelut on järjestetty suomen ja ruotsin kielillä. Asiakaspalvelussa tekstiviestien käyttöä lisättiin ja nettisivuille otettiin käyttöön livechat-toiminto sekä botti jäteastian tyhjennyspäivän ilmoittamiseen. Jätehuoltopalveluista kerrottiin eri somealustoilla entistä systemaattisemmin. Jäteasemien aukioloaikoja laajennettiin ja pop up - lajitteluasemat täydensivät vastaanottopalveluja. Lounais-Suomen Jätehuolto Oy teki keräyskokeiluja vastaanottopalveluissa (mm. kiinteistökohtainen sähkö- ja elektroniikkaromun keräys SERKELE, saariston talkoosäkki) sekä kehitti kiertäviä keräyksiä saadun palautteen perusteella.

Jätteiden kuljetusten tehokkuutta ja luotettavuutta parannettiin Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:llä kuljetusten urakka-alueiden uudella suunnittelulla ja uuden ajonohjausjärjestelmän käyttöönotolla.

Kunnissa osallistuttiin aktiivisesti asumislietteiden vastaanottoaikoja koskevaan selvitystyöhön ja siirtoviemärin käytön mahdollisuuksien selvittämiseen lietteen vastaanotossa. Kunnista osallistuttiin aktiivisesti myös kunnan järjestämän lietteenkuljetuksen aloittamiseen liittyvään selvittämistyöhön, jota tehtiin pääosin Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:llä ja jätehuoltoviranomaisessa.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnalla yhtenäistettiin asumislietteiden kuljetusjärjestelmää päättämällä siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Muun jätteen osalta jätehuoltojärjestelmien yhtenäistäminen jäi ohjelmakaudella kesken.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta ja Lounais-Suomen Jätehuolto Oy laativat vuonna 2017 yhdessä rahoitusrakenneselvityksen, jolla lisättiin osapuolten ymmärrystä jätehuoltopalveluiden rahoituksesta taksatulolla. Vastaava selvitys laadittiin Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:llä myös vuonna 2022 jätehuoltolautakunnalle taksapäätöksen taustatiedoksi. Vuoden 2022 taksavalmistelussa tutkittiin mahdollisuutta kerätä täyskatteellista perusmaksua, sillä perusmaksu ei toistaiseksi ole kattanut kaikkia sillä katettavaksi tarkoitettuja palveluja.

Arviointia tavoitteen 10 saavuttamisesta

Ohjelmakauden päättyessä alueen kunnalliset jätehuoltopalvelut ovat kattavammat ja saavutettavammat kuin ohjelmakauden alussa vuonna 2017. Toimet ovat edistäneet myös palvelujen luotettavuutta ja tasapuolisuutta, vaikkakin alueella on edelleen kaksi erilaista jätteenkuljetusjärjestelmää käytössä, mikä heikentää tasapuolisten palvelujen järjestämistä kaikille alueen asukkaille. Jätehuoltopalvelut ovat toimikauden päättyessä noin 88 %:sesti taksatulolla katettuja. Loppuosa kustannuksista on katettu Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n muulla tulolla.

2. Onko jätehuoltopoliittisen ohjelman visio toteutunut vuonna 2022?

Visio, jota tavoiteltiin ohjelmakaudella 2017–2022:

vuonna 2022 jätteen määrä on vähentynyt ja kierrätys sekä materiaalitehokkuus ovat nousseet uudelle tasolle, mikä säästää luonnonvaroja ja luo työpaikkoja. Kansalaisten ja yritysten jäteosaaminen on vahvistunut. Jätehuolto tukee kansallisia ja kansainvälisiä tavoitteita ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, vesien hyvän tilan saavuttamiseksi, ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja asuinviihtyvyyden lisäämiseksi.

Ohjelmakauden aikana vuosittain syntyneen jätteen kokonaismäärä ei vähentynyt Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n jätemäärätilastojen mukaan, vaan lisääntyi noin 11 000 tonnilla. Yhdyskuntajätteen kokonaismäärä yhteensä vuonna 2017 oli n. 129 000 tonnia ja vuonna 2022 n. 140 000 tonnia. Jättemäärän kehitystä tarkastellessa on kuitenkin huomioitava myös väestömäärän kehitys. Vuonna 2017 asukasmäärä silloisella toimialueella oli noin 415 000 (Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n vuosikatsaus v.2017). Vastaavalla alueella asui vuoden 2022 lopulla n. 432 000 asukasta kuntien nettisivuilta kerätyn tiedon mukaan. Uudenkaupungin tultua mukaan jätehuollon yhteistyöhön toimialueen väestömäärä on vuoden 2022 lopulla n. 448 000 asukasta.

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n tietojen mukaan asukasta kohden mitattuna polttokelpoisen jätteen määrä väheni ohjelmakauden aikana n. 26 kg. Vuonna 2017 polttokelpoisen jätteen määrä oli n. 222 kg/asukas ja vuonna 2022 n. 196 kg/asukas.

Erilliskerätyn biojätteen määrä kasvoi tasaisesti ohjelmakauden ajan. Ohjelmakauden päätteeksi asukasta kohden kerätyn biojätteen määrä on kohonnut 4,5 kiloa, määrän ollessa vuonna 2017 18,1 kg/asukas ja vuonna 2022 22,6 kg/asukas.

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n keräämä pakkausjättemäärä on kasvanut ohjelmakaudella n. 4400 tonnista n. 7 900 tonniin. Koska vastuu pakkausjätteiden keräyksestä ja käsittelystä kuuluu pakkausjätteiden tuottajayhteisöille, em. pakkausjättemäärät käsittävät ainoastaan Lounais-Suomen Jätehuolto Oy on tuottajien keräystä täydentävän pakkausjätekeräyksen. Todellinen pakkausjätteiden määrä on siis tätä suurempi.

Vaarallisia jätteitä saatiin talteen ohjelmakauden vuosien aikana tasaisesti n. 8–11 kg/asukas/vuosi.

Kunnan vastuulle kuuluvan jätteen käsittely on ohjelmakaudella saatu järjestettyä paikalliseksi lähes kokonaisuudessaan. Lounavoiman Ekovoimalaitos korvaa perusenergiantuotannossa fossiilisia polttoaineita ja turvetta ja on luonut työpaikkoja alueelle sekä rakennusvaiheessa että toiminnassa ollessaan. Paimiossa sijaitseva poistotekstiilin käsittely- ja jalostuslaitos auttaa ratkaisemaan tekstiilijätteen hyödyntämiseen liittyviä haasteita ja edistää osaltaan kierrätyksen kehittämistä. Biojätteet käsitellään Uudessakaupungissa, käsittelyn kilpailutuksen voittaneessa yrityksessä, ja niistä saadaan lannoitevalmisteen lisäksi energiaa.

Ohjelmakaudella jätehuoltoviranomainen muutti alueen lietteenkuljetukset kiinteistönhaltijoiden vastuulta kunnan järjestämäksi palveluksi, mikä oli merkittävä vesiensuojelua edistävä toimenpide. Kunnan järjestämänä palveluna lietesäiliöt tulevat lähtökohtaisesti tyhjennetyksi jätehuoltomääräysten mukaisin välein ja liete toimitetaan asianmukaiseen vastaanottoon. Jätehuoltoviranomainen uudisti myös jätehuoltomääräykset perustuen Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n tilaamaan elinkaarianalyyysiin, jossa selvitettiin mm. kuljetusten ilmastovaikutuksia. Määräykset ohjasivat asukkaita ja jätehuoltopalveluita tarjoavia tahoja käytännön jätehuollon järjestämisessä. Myös taksaohjausta pyrittiin tekemään mm. biojätteiden vastaanottomaksun alentamisella, mutta vaikutus asukashintoihin jäi vajaaksi kahden eri kuljetusjärjestelmän vuoksi.

Kuntien toimenpiteet ohjelman toteutuksessa olivat moninaisia ja mittakaavoiltaan erilaisia vaihdellen yksittäisistä toimista laajojen ympäristö- ja ilmasto-ohjelmien laadintaan. Kunnat tekivät toimenpiteitä erityisesti ruokahävikin minimoimiseksi. Ohjelmakaudella tehtyjen ja päivitettyjen kuntien hankintaohjeiden ja -menettelyiden merkitys kierrätyksen ja materiaalihyödyntämisen osalta on keskeinen, sillä kunnissa tehdään hyvin paljon hankintoja ja ne ovat usein suuria.

Ohjelmakaudella tapahtunut jätelain muutos (15.7.2021) heijastuu konkreettisesti kuntalaisten jätehuoltoon. Aiemmasta poiketen jatkossa lakitasolla on esitetty kiinteistöittäiset erilliskeräysvelvoitteet ja annettu määräyksiä koskien omatoimista jätteenkäsittelyä kuten kompostointia. Muutos nosti jätehuollon ja kierrätyksen jokapäiväiseen uutisvirtaan ja se on edistänyt asukkaiden tietoisuutta jätehuollosta ja kierrätyksestä.

Ohjelman visiota on lähestytty ohjelmakautena onnistuneesti, muutokset ovat konkreettisia ja ne ovat käynnissä edelleen.